

ADVIES 215

Van 16/07/2018

**Voorstel voor een
resolutie over de
bestrijding van
antisemitisme**

Sen., S.O. 2017-2018, 8
juni 2018, Doc 6-437/1

INHOUDSOPGAVE

<i>In het kort</i>	2
<i>Update 10 december 2018</i>	2
1. <i>Over de inleiding</i>	4
Update 10 december 2018	4
2. <i>Bevindingen en tekortkomingen in de strijd tegen antisemitisme</i>	5
a) <i>Voorbeelden</i>	5
1. <i>Afgesloten dossiers</i>	6
2. <i>Lopende dossiers</i>	6
b) <i>Rapportering</i>	6
1. <i>Update 10 december 2018 - nieuwe dossiers</i>	6
2. <i>Update 10 december 2018 - aanvullende reflectie over het verslag</i>	6
3. <i>Coördinator voor de bestrijding van antisemitisme</i>	7
4. <i>De definitie van antisemitisme</i>	7
Update 10 december 2018	8
5. <i>De waakzaamheidscel</i>	10
6. <i>De ontwerpresolutie zelf</i>	10
Punt I en J	10
Na punt J	10
Punt 17	10
Punt 19	11

In het kort

Unia¹ heeft kennis genomen van de ontwerpresolutie over de bestrijding van antisemitisme die in de senaat werd ingediend en verwelkomt dit initiatief. De toename van antisemitisme in Europa de afgelopen jaren in Frankrijk, Groot-Brittannië en Duitsland is inderdaad alarmerend. Ook België kent gewelddaden tegen joden. Meldingen aan Unia en andere actoren, zoals antisemitisme.be, joodse organisaties en de politie, geven aan dat allerlei antisemitische haatboodschappen en haatmisdrijven, name op sociale netwerken, realiteit blijven die bestreden moet worden. Unia wijst ook op de steeds vaker voorkomende verwijzingen naar de genocide van het nationaalsocialistische regime en zelfs naar Hitler. Deze vallen onder de negationismewet van 23 maart 1995.

Update 10 december 2018

Het Bureau voor de grondrechten (FRA - Fundamental Rights Agency) publiceert vandaag 10 december een tweede onderzoek over antisemitisme in Europa. België is één van de landen waar de Joodse bevolking werd ondervraagd. De cijfers voor België zijn niet goed, vooral in vergelijking met de andere onderzochte landen. Algemeen ervaren Joden in België een onveiligheidsgevoel, ervaren ze antisemitisch gedrag, en ze hebben de indruk dat het antisemitisme de laatste vijf jaar is toegenomen. We kunnen hieruit besluiten dat onze samenleving, Unia inbegrepen, er niet in slaagt om Joden in België gerust te stellen en te beschermen. Voor Unia is dit een zorgwekkende vaststelling.

Op een schijnbaar tegenstrijdige manier heeft de FRA ook de resultaten van een enquête over tolerantie jegens Joden en moslims gepubliceerd waaruit blijkt dat de Belgen, in vergelijking met andere Europese landen (bevraging in 35 landen) tot de meest tolerante landen behoren.

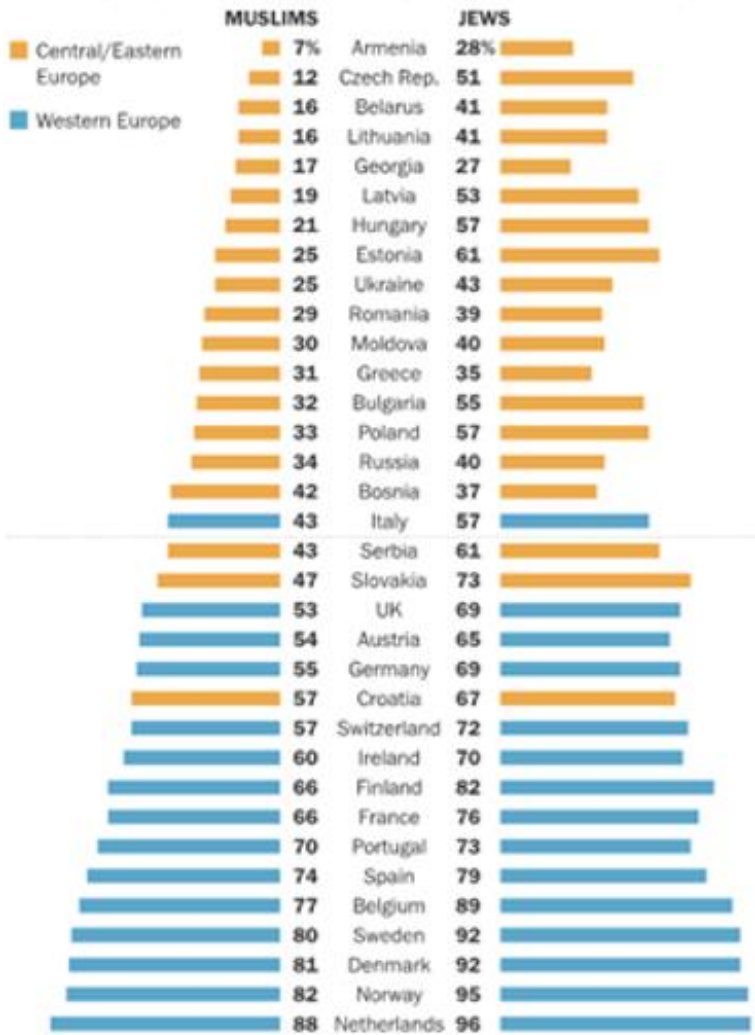
Deze schijnbare tegenstelling ligt aan de gebruikte onderzoeksmethoden. Het zijn onderzoeken die perceptie of tolerantie meten en geen onderzoeken over de aard en omvang van feiten of gedrag.

---

¹ Het samenwerkingsakkoord van 12 juni 2013 tussen de federale overheid, de gewesten en de gemeenschappen, gericht op de oprichting van een interfederaal centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme, verleent Unia de taak om "onafhankelijke adviezen en aanbevelingen te verstrekken aan elke overheidsinstantie met het oog op de verbetering van regelgeving en wetgeving" (art. 5).

Western Europeans more likely than Central and Eastern Europeans to say they would accept Jews, Muslims into their family

% who say they would be willing to accept _____ as members of their family

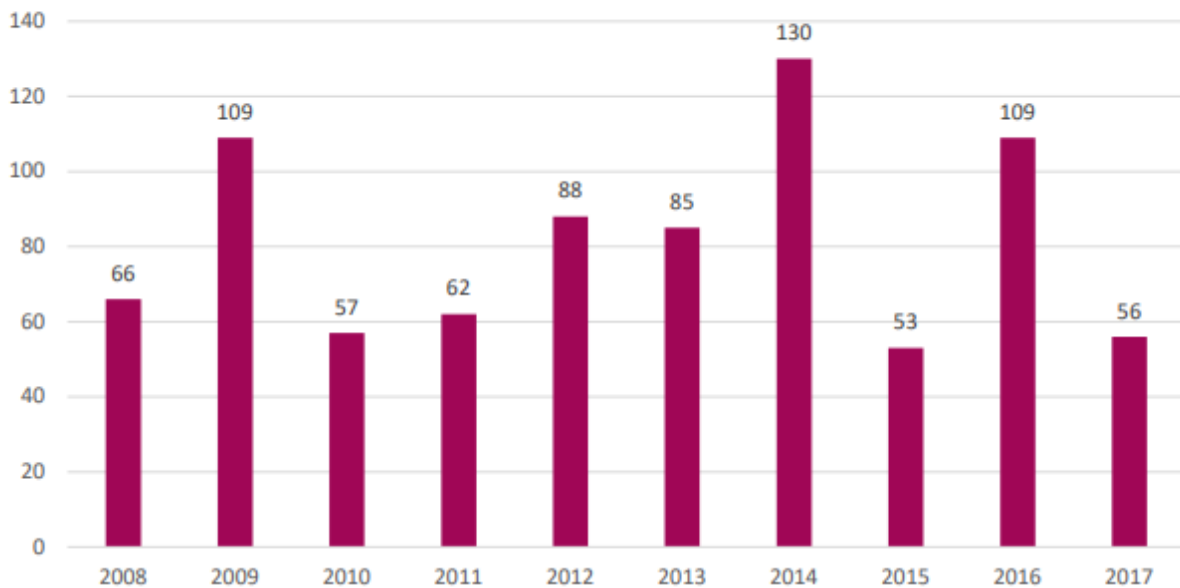
Unia herhaalt een oude aanbeveling en pleit voor de **goedkeuring van een ambitieus interfederaal actieplan tegen racisme**, waarvoor uiteraard duidelijke en krachtige engagementen nodig zijn om het antisemitisme te bestrijden.

Met betrekking tot de ontwerpresolutie wil Unia de volgende **opmerkingen** maken:

1. Over de inleiding

Het cijferrapport 2017 van Unia is gepubliceerd en op onze website terug te vinden ([pagina 34](#)). De cijfers voor antisemitisme daalden na een piek in 2016 (109 → 56), een daling die bevestigd wordt door de cijfers van [antisemitisme.be](#).

Grafiek 51: Evolutie van meldingen antisemitisme (2008-2017)

Grafiek uit het Cijferrapport 2017 van Unia

Update 10 december 2018

Zonder over de definitieve cijfers te beschikken, weten we nu al zeker dat de cijfers in 2018 sterk hoger zullen zijn dan die van 2017. Wellicht komen we uit op een aantal geopende dossiers dat ligt op ongeveer het gemiddelde aantal jaarlijks geopende dossiers, al zal het cijfer niet zo hoog zijn als in de piek jaren 2009, 2014 en 2016.

In dit verband heeft het Bureau voor de grondrechten een rapport gepubliceerd over de in België beschikbare antisemitisme-cijfers².

De vergelijking tussen de bij Unia geopende dossiers en de cijfers op [antisemitisme.be](#) toont aan dat de verschillen van jaar tot jaar gelijkaardig zijn, en toont een algemene stijgende trend van het aantal geopende dossiers bij Unia (in tegenstelling tot een algemene dalende trend bij [antisemitisme.be](#)).

² <http://fra.europa.eu/en/publication/2018/antisemitism-overview-2007-2017> - pagina's 23 tot 27

Figure 4: Complaints of antisemitism received by the national equality body, 2007-2017

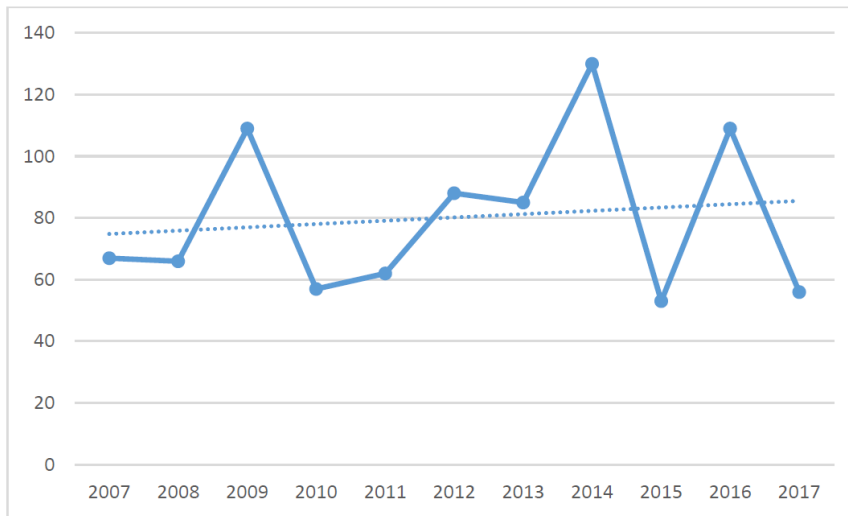
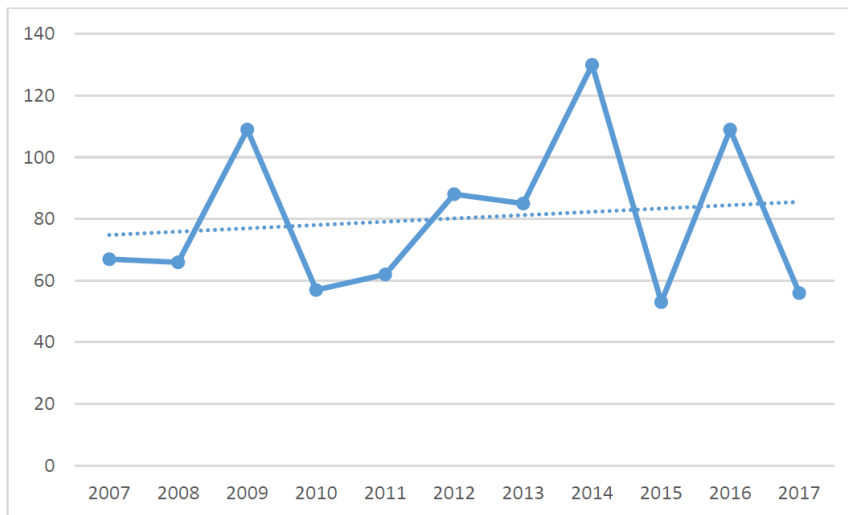

Figure 4: Complaints of antisemitism received by the national equality body, 2007-2017

2. Bevindingen en tekortkomingen in de strijd tegen antisemitisme

a) Voorbeelden

De enkele genoemde voorbeelden kunnen worden aangevuld met vele andere voorbeelden. Unia wil er wel op wijzen dat verschillende haatboodschappen en haatmisdrijven, zoals het afrukken of vernietigen van mezuzas en bedreigingen tegen Joodse personen, werden vervolgd en ook veroordeeld. Deze juridische procedures worden ingeleid door de slachtoffers zelf of door joodse organisaties, of rechtstreeks door Unia of het Openbaar Ministerie.

Zo is hier alleen al voor de periode 2016 - 2018 een lijst met veroordelingen wegens antisemitisme (Joodse afkomst) en/of negationisme:

1. Afgesloten dossiers

- 2 mei 2016 : [Antisemitisch en negationistisch materiaal](#) (Correctionele rechtbank Antwerpen)
- 18 oktober 2016 : [Negationistische uitspraken in bijzijn van leerlingen](#) (Hof van Beroep Luik)
- 18 januari 2017: Negationistische stickers rond Kazerne Dossin (Hof van Beroep Antwerpen)
- 20 januari 2017 : [Dieudonné](#) - Hof van Beroep Luik (Cassatieberoep afgewezen)
- 20 septembre 2017 : [Laurent Louis](#) - negationisme (Hof van Beroep Brussel)
- 9 oktober 2017 : [Antisemitische uitspraken op Facebook](#) (Correctionele rechtbank Turnhout)
- 19 oktober 2017: [Antisemitische beledigingen en bedreigingen](#) (Correctionele rechtbank Hasselt)
- 20 maart 2018 : nieuwe veroordeling voor Siegfried Verbeke (notoir negationist) voor negationisme. Unia werkte actief samen met het parket. (Correctionele rechtbank Mechelen)
- 3 mei 2018 : Negationistische uitspraken (+ materiaal) op de werkvloer (Correctionele rechtbank Antwerpen)
- 25 juni 2018 : [Vandalisme en bedreigingen in de Joodse wijk van Antwerpen](#) (Correctionele rechtbank Antwerpen)
- 21 september 2018 : [Een Europees ambtenaar dat het slachtoffer is geworden van antisemitische uitlatingen en werd geslagen](#) (Correctionele rechtbank Brussel)

2. Lopende dossiers

- Aanslag in 2014 op het Joods Museum in Brussel: de Kamer van inbeschuldigingstelling heeft besloten tot een overdracht aan het Hof van Assisen (het proces begint op 7 januari 2019 – inleidingszitting op 20 december);
- Feiten van antisemitisch geweld en bedreigingen door een politiecommissaris tegen collega's van joodse afkomst – Brussel.

b) Rapportering

Wat rapportering betreft, verstrekt België weldegelijk cijfers over antisemitisme, hoewel ze onvolledig zijn, aan het Bureau voor de grondrechten (FRA).

1. Update 10 december 2018 - nieuwe dossiers

- Schild & Vrienden
- Nazihuis in Keerbergen

Tussen 2009 en 2016 is Unia in 5,5 procent van de dossiers inzake antisemitisme naar de rechter gestapt (daar waar het algemeen gemiddelde minder dan 1% bedraagt). Cijfer voor 2016: 2,8 procent van de meldingen ging over antisemitisme, 4,5 procent van de dossiers en 21% van de gerechtelijke acties (3 op 14).

2. Update 10 december 2018 - aanvullende reflectie over het verslag

De politie en de rechterlijke macht (openbare aanklagers) hebben grote moeite om te rapporteren over antisemitisme. Voorlopig kunnen immers alleen misdrijven in het kader van de Negationismewet (1995) worden geïdentificeerd in de politieke en gerechtelijke dossiers. Het criterium van (joodse) afstamming wordt op dit moment niet als zodanig geregistreerd. Het is dus onmogelijk om onder de dossiers die onder de

antiracismewet vallen, die dossiers inzake antisemitisme te traceren en te monitoren. Het moet gezegd: ditzelfde probleem zich voor als men andere specifieke fenomenen in verband met de racismewet (bv. "afrophobia", "antigypsyism") of antidiscriminatiewet wil rapporteren ("islamofobie", "lesbofobie") wil rapporteren. Om deze verschijnselen op een relevantere manier te kunnen meten en erop te kunnen reageren, zijn de registratiesystemen op politie- en vervolgingsniveau aan verbetering toe.

3. Coördinator voor de bestrijding van antisemitisme

Unia is tevreden met het voorstel om een "coördinator voor de bestrijding van antisemitisme" aan te stellen, zoals ook in andere landen of op internationaal niveau wordt gedaan.

Wanneer men zich laat inspireren door het werk van internationale organisaties, mag men niet vergeten dat ook andere groepen het onderwerp kunnen zijn van haatboodschappen, haatmisdrijven of discriminatie. Zo heeft de Europese Commissie naast een coördinator voor de strijd tegen antisemitisme ook een coördinator voor de strijd tegen moslimhaat aangesteld. En heeft de OVSE drie speciale vertegenwoordigers benoemd om tolerantie te bevorderen en racisme, vreemdelingenhaat en discriminatie te bestrijden, één voor wat betreft antisemitisme, een tweede inzake intolerantie tegenover en discriminatie van moslims en een derde met een mandaat inzake intolerantie en discriminatie van christenen en andere religies.

Ook benadrukte het Europees Parlement in de resolutie over de bestrijding van antisemitisme van 29 mei 2017 dat uit recente rapporten van het FRA blijkt dat "de gevoelens van angst en onveiligheid in de Europese Unie toenemen onder joodse, islamitische en Roma-gemeenschappen en onder migranten".

4. De definitie van antisemitisme

Bij goedkeuring of in overweging nemen van de IHRA-werkdefinitie, verduidelijkt Unia graag dat de Belgische wetgeving een juridische definitie van feiten met betrekking tot antisemitisme bevat, die in sommige opzichten uitgebreider is dan die van IHRA.

De wet omvat het volgende:

- Het verbod op aanzetten tot haat, geweld en discriminatie op grond van afkomst³. Dit afstammingscriterium is hoofdzakelijk en hoofdzakelijk gericht op joodse personen (cf. voorbereidende werkzaamheden voor de wet van 30 juli 1981 en vaste rechtspraak);
- Het mobile abjecte oftewel verwerpelijk motief in "haatmisdrijven". Verschillende misdrijven in het wetboek van strafrecht voorzien in een verhoging van de straf als het misdrijf wordt gepleegd wegens haat, minachting of vijandigheid jegens het slachtoffer vanwege zijn of haar afkomst. Terwijl de definitie van de IHRA alleen verwijst naar "haat", verwijst het wetboek van strafrecht ook naar "minachting" en

---

³ 18 andere beschermde criteria zijn opgenomen in de antidiscriminatiewetgeving. Het criterium van religieuze of filosofische overtuigingen zou ook kunnen worden gebruikt voor handelingen gericht tegen personen vanwege hun joodse overtuiging of plaatsen van aanbidding (synagogen). Het is een vorm van antisemitisme die ook kan worden omschreven als judeofobie. Dit is zeer beperkt, aangezien de bescherming die wordt verleend op grond van afkomst ook betrekking heeft op dit soort feiten.

"vijandigheid". Wij wijzen erop dat Unia in haar verslag over de evaluatie⁴ van de antidiscriminatie wetten pleit voor een uitbreiding van het aantal misdrijven in het wetboek van strafrecht die onderworpen kunnen zijn aan verwerpelijke motieven;

- Het verbod op ontkenning, schromelijke minimalisering, rechtvaardiging of goedkeuring van de genocide door het naziregime tijdens WOII (wet van 23 maart 1995).

Unia analyseert elke melding van antisemitisme dat het ontvangt individueel op basis van dit wettelijk kader. De door IHRA voorgestelde werkdefinitie dient als een aanvullende leidraad voor ons om bepaalde feiten, bepaalde opmerkingen, bepaalde tekeningen te analyseren. Aangezien het geen wettelijke of wettelijk bindende definitie is, kan het nuttig zijn om feiten of verklaringen te beschrijven die niet binnen het toepassingsgebied van de wet vallen (het is inderdaad de wet die tot doel heeft bepaalde door racisme geïnspireerde handelingen te bestraffen), maar die niettemin als antisemitisch kunnen worden gekwalificeerd in sociologische, politieke, historische, sociale zin, enz.

Deze definitie mag echter niet worden geïnterpreteerd als een beletsel voor kritiek op de staat Israël en het beleid van de Israëlische regering. De voorbeelden die deze definitie illustreren, kunnen zo worden geïnterpreteerd dat dergelijke kritiek *ipso facto* als potentieel problematisch wordt ervaren in termen van antisemitisme. Hoewel het risico van een verschuiving van kritische uitingen van de staat Israël en zijn regering naar antisemitische uitspraken niet mag worden verwaarloosd, mag het ook niet als uitgangspunt worden genomen.

Het gebruik van de werkdefinitie van de IHRA kan derhalve geen afbreuk doen aan het juridische kader van de vrijheid van meningsuiting, zoals gedefinieerd in de grondwet en de jurisprudentie van het Grondwettelijk Hof en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Update 10 december 2018

Het promoten van de IHRA-definitie, zowel internationaal als in België, is een uitdaging voor Unia. Zoals wij in ons advies aangeven, heeft België een wettelijke en juridisch bindende definitie van antisemitisme en de toepassing (of betere toepassing) van de wettelijke bepalingen lijkt ons prioritair. We vragen ons af wat de reikwijdte is van de vaststelling van een niet-bindende "*working definition*". Is het een kwestie van verduidelijking en sturing van de huidige wetgeving of is het een kwestie van aanvulling met elementen die er niet in zijn opgenomen? Of is het een kwestie van het kunnen beschrijven van bepaalde handelingen of opmerkingen als antisemitisch, of ze nu wel of niet binnen de werkingssfeer van de wet vallen? Het is in deze tweede richting dat Unia de neiging heeft om zich in deze richting te bewegen, zoals wij in ons advies hebben aangegeven. Dit is ook de richting die de auteurs van de *working definition* voor ogen hadden – zoals co-auteur Michael Whine zelf aangeeft in bijeenkomsten op internationaal niveau en in artikels van zijn hand.⁵ Het registreren van de meldingen inzake antisemitisme waarover Unia rapporteert, omvatten dus zeker de haatboodschappen en de incidenten die onder de *working definition* vallen.

---

⁴ <https://www.unia.be/nl/publicaties-statistieken/publicaties/evaluatie-van-de-antidiscriminatie-wet-en-antiracismewet-2017>

⁵ Zie bv. *Applying the Working Definition of Antisemitism* – gepubliceerd door M. Whine in *Justice, the journal of the International Association of Jewish Lawyers and Jurists*

We willen niet verbergen dat deze definitie van IHRA (met de gegeven voorbeelden) de aanpak en analyse van Unia de afgelopen jaren in twijfel trekt. We ontvingen regelmatig meldingen, vragen om advies, ... met betrekking tot commentaren, gedrag, tekeningen, slogans, acties die op de een of andere manier deel uitmaakten van het debat over het Israëliësch-Palestijnse conflict. Unia analyseerden deze basis van de beschikbare documenten, beschikbare feitelijke elementen en binnen het kader van de toepasselijke wetgeving (voornamelijk de wetten van 1981 en 1995). Zonder exhaustief te zijn, vermelden we bijvoorbeeld de demonstratie van 11 januari 2009 in Brussel, de demonstratie van 12 juli 2014 in Antwerpen, BDS-campagne, O'Sekoer en onlangs nog Robrecht Vanderbeeken...

Wij zijn altijd van mening geweest dat Unia, als onafhankelijke Belgische overheidsinstelling, geen mandaat (noch de expertise) had en heeft om een standpunt in te nemen over het Israëliësch-Palestijnse conflict zelf, voor of tegen de hoofdrolspelers aan beide zijden. Het is in die geest dat we ervoor kozen om een strikt legalistisch standpunt in te nemen (is volgens Unia de wet overtreden of niet?). Hierbij onthielden we ons van elke morele, politieke of mediatieke veroordeling. We weten dat deze houding ons wordt verweten, en we accepteren die kritiek, gezien de bijzonder gevoelige en gepolariseerde context. We weten ook dat deze voorzichtige en onpartijdige houding, gericht op juridisch strafbaar antisemitisme, door niemand wordt gewaardeerd.

In de dossiers die ons worden voorgelegd, baseren wij ons dus op de beschermde criteria waarin de wetgeving voorziet. Zoals gezegd baseren we ons op het criterium van (joodse) afkomst om haatboodschappen, haatmisdrijven en discriminatie waarvan Joodse mensen het slachtoffer zijn, aan de kaak te stellen. We kunnen ons ook baseren op andere beschermde criteria, zoals het criterium van de religieuze of filosofische overtuiging voor personen behorend tot het jodendom, niet zozeer als van Joodse afkomst maar als van Joodse geloofsovertuiging (bijvoorbeeld de zaak betreffende rituele slachtingen). In dossiers die verband houden met het Israëliësch-Palestijnse conflict passen we vaak het beschermde criterium van nationaliteit toe (bijvoorbeeld: BDS-campagne). Soms baseren we ons, op het criterium van politieke overtuiging. Conceptueel zullen we spreken over antisemitisme als het gaat om afkomst (mogelijk in sommige gevallen als het gaat om religieuze overtuigingen), maar niet als het gaat om nationaliteit (Israëliësch) of politieke overtuigingen (wat die ook mogen zijn).

We stellen kritiek (soms virulent, soms overdreven), kritiek op het beleid van Israël en zijn autoriteiten, oproepen tot een boycot van producten uit de bezette gebieden (of instellingen die dit beleid ondersteunen) dan ook niet *ipso facto* gelijk aan het criterium van (joodse) afkomst. We koppelen ze eerder aan het nationaliteitscriterium (met mogelijke discriminatie op basis van nationaliteit). Het joodse aan de ene kant en het Israëliësch aan de andere kant is daarom belangrijk in een strikt legalistische analyse, ook al weten we dat het soms kunstmatig is als we het vanuit historisch, politiek of mediaperspectief bekijken.

De IHRA-definitie, en met name de gegeven voorbeelden, verwijst vaak (nl. 7 x van de 11 voorbeelden) naar Israël en Israëliërs. Wat betreft de aanpak van Unia betekent dit een paradigmaverschuiving, waarvan we de omvang en de gevolgen willen kennen. In hoeverre dwingt deze definitie ons om terug te komen op ons legalistische standpunt en ons standpunt van terugtrekking uit het Israëliësch-Palestijnse conflict? In hoeverre moeten we aannemen en verdedigen dat "antizionisme" = "antisemitisme" (het hangt uiteraard af van wat niet met antizionisme wordt bedoeld) en dat "Israëliësch" = "Joods" (zowel inhoudelijk als wat betreft kwalificatie)?

Unia moet en zal deze problemen aanpakken en starten een interne denkoefening, samen met onze Raad van Bestuur.

5. De waakzaamheidscel

Unia wil graag bijdragen aan elk onderzoek dat gericht is op een duidelijke visie op het fenomeen antisemitisme.

Unia staat volledig achter het voorstel om de waakzaamheidscel antisemitisme te reactiveren. Unia heeft net als het Centraal Joods Consistorie van België, het FJO en de CCOJB, herhaaldelijk de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken opgeroepen om deze waakzaamheidscel te reactiveren. Deze cel heeft in de strijd tegen antisemitisme al zijn nut bewezen. Het spreekt voor zich dat deze laatste nauw zal moeten samenwerken met de nationale coördinator voor de strijd tegen antisemitisme.

6. De ontwerp-resolutie zelf

Punt I en J

De juridische verwijzingen zijn niet meer actueel. De wetten van 20 januari 2003 en 25 februari 2003 werden vervangen door de wetten van 10 mei 2007. Het is daarom passend om in punt I aan te geven "gelet op de wet van 30 juli 1981 betreffende de bestrijding van bepaalde door racisme en vreemdelingenhaat geïnspireerde handelingen, zoals gewijzigd door de wet van 10 mei 2007" en in punt J "gelet op de wet van 10 mei 2007 ter voorkoming van bepaalde vormen van discriminatie".

Na punt J

Invoegen van een verwijzing naar de wet tegen het negationisme "gelet op de wet van 23 maart 1995 betreffende de onderdrukking van de ontkenning, minimalisering, rechtvaardiging of goedkeuring van genocide gepleegd door het Duitse nationaalsocialistische regime tijdens de Tweede Wereldoorlog".

Punt 17

De rondzendbrief van de procureurs-generaal (COL 13/2013) wil een vervolgingsbeleid definiëren, het werk van de verschillende actoren coördineren (politie, openbaar ministerie, Unia, Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, ...) om te reageren op de overtredingen van de antidiscriminatiewetgeving, met inbegrip van de bepalingen inzake antisemitisme en negationisme. Hoewel de uitvoering van deze rondzendbrief zeker nog beter⁶ kan, zien wij de toegevoegde waarde van een nieuwe, meer specifieke rondzendbrief niet in. Want het doel van COL 13/2013 was net de vroegere verschillende, specifieke rondzendbrieven (racisme, homofobie, enz.) te vervangen.

---

⁶ Zie onze evaluatie van de Antidiscriminatie- en Antiracismewet: <https://www.unia.be/nl/publicaties-statistieken/publicaties/evaluatie-van-de-antidiscriminatiewet-en-antiracismewet-2017>

Punt 19

De strijd tegens cyberhate (internet en sociale media) wordt op Europees niveau gevoerd en kan niet beperkt blijven tot de Belgische operatoren gezien het globale karakter van het internet. Onder druk van de Europese Commissie hebben de belangrijkste internetspelers (Facebook, Twitter, YouTube, enz.) een gedragscode aangenomen, waarvan de naleving ervan regelmatig wordt gemonitord. Het gaat niet alleen om de bestrijding van racisme, antisemitisme en negationisme. Ook om elke andere vorm van haat zoals homofobie, islamofobie, seksisme, enz.

Op het niveau van de Belgische operatoren (Proximus, Telenet, ...) bestaan er reeds samenwerking/protocollen met de politie. Unia vindt dat dit niet beperkt moet blijven tot de operatoren. Maar ook tot het aangaan van een dialoog en engagement met de media (print en audiovisuele media) die ruimte bieden voor expressie op hun discussiefora.

Tot slot wil Unia eraan herinneren dat bij de evaluatie van antidiscriminatie wetten⁷ wordt aanbevolen dat "de wetgever rekening houdt met de noodzaak om de straf voor bepaalde (categorieën van) personen met betrekking tot haatboodschappen te verhogen". Unia denkt in het bijzonder aan haatdragende boodschappen die kunnen uitgaan van "invloedrijke" mensen die een gezaghebbende en/of voorbeeldfunctie uitoefenen (zoals leraren, onderwijzend personeel of politieagenten). Voor de samenleving is de impact van dergelijke reacties veel breder en dieper.

---

⁷ <https://www.unia.be/nl/publicaties-statistieken/publicaties/evaluatie-van-de-antidiscriminatie-wet-en-antiracismewet-2017>